

NA REEËN EN VOSSEN NU OOK WOLVEN IN DE AW-DUINEN ??

Ja, daar zal iedereen wel van opkijken. Wij waren zelf ook verrast ze in de duinen bij De Zilk aan te treffen. Wij vonden daar namelijk een flinke kolonie van de Bijenwolf. De Bijenwolf is een, grote graafwesp, die oppervlakkig wel wat op de gewone geel-met-zwarte-wesp lijkt. Tussen graafwespen en gewone wespen bestaat echter een groot verschil in levenswijze.

Gewone wespen leven in staten. Een koningin begint in haar ééntje in het voorjaar met het maken van een hangend nestje. In het begin worden de larven door haar verzorgd en gevoed met fijngekauwde insecten. Zodra de jonge wespen uit de poppen komen, nemen zij het werk van de koningin over. De koningin gaat door met eieren leggen en in de herfst is er een staat ontstaan met een zeer groot aantal nakomelingen. Voor de winter sterven alle wespen, behalve de jonge koninginnen. Deze overwinteren om dan in het voorjaar weer een nieuwe staat te stichten.

De Bijenwollen (en ook de vele andere graafwespsoorten) leven ieder voor zichzelf en graven elk hun eigen holletje. Veel graafwespen doen dat dicht bij elkaar en vormen zodoende een kolonie. De Bijenwolfkolonie bij De Zilk bestond uit ongeveer 50 nesten, gelegen op een zonnig, schraal begroeid hellinkje. Vroeger was de Bijenwolf veel algemener in ons land en was dan soms schadelijk voor de bijenteelt. Na de oorlog nam de soort geleidelijk in aantal af. Thans ziet het er naar uit dat de Bijenwolf weer wat toeneemt. *Philanthus triangulum*, zoals de sport officieel heet, is een dier van warme zandstreken. Het hol kan soms wel een meter lang zijn, eer het de cellen bereikt. Het hol loopt bijna horizontaal en eindigt na een scherpe bocht in een aantal cellen. Dit aantal is erg variabel: van 3 tot wel 34 cellen. De prooi bestaat uit honingbijen, waarvan er drie tot zes in één cel geborgen worden, waarna er op één van de bijen een ei gelegd wordt. De larve eet alle bijen op, spint daarna een gele cocon en verpopt zich daarbinnen. Voor het eigen voedsel gebruikt de graafwesp nectar, wat soms op bloemen verzameld wordt, maar meestal uit de maag van zijn prooi gehaald wordt. In de vlucht kan hij bliksemsnel een honingbij grijpen, die voordat hij zich kan verdedigen, met een steek verlamd wordt. Door de bij stevig tegen zich aan te drukken, perst hij de nectar uit de honingmaag en zuigt dit zelf op. De bij wordt meegenomen naar het hol, dat wordt opengegraven. Hierbij laat de graafwesp zijn prooi niet los. Wanneer de bij opgeborgen is, wordt de ingang van het hol, bij het verlaten weer dichtgemaakt. De graafwesp vliegt op, blijft even in de lucht zweven en suist dan weg om een nieuwe prooi te zoeken.

Uit het verspreidingskaartje in de "Verspreidingsatlas van 64 soorten Nederlandse Graafwespen" uit 1979 blijkt, dat vóór 1950 slechts in één 5-km. hok deze graafwesp langs de kust gevonden werd ongeveer ter hoogte van Noordwijkerhout. Na 1950 wordt ter hoogte van Den Haag een 5-km. hok aangegeven. Dit houdt dus in dat de Bijenwolf tussen 1950 en 1979 niet noordelijker dan Den Haag langs de kuststrook is gevonden.

Bij warm weer bracht ik telkens een paar uurtjes bij de kolonie door, want graafwespen zijn zelden alleen. Als parasieten van de Bijenwolf zijn in ons land drie soorten goudwespen en parasietvliegen uit drie verschillende geslachten gevonden. Het is nuttig om wat wespen en hun parasieten te vangen, te prepareren en aan het Museum voor Natuurlijke Historie in Leiden te geven. Hier worden alle vangsten per computer verwerkt en is men in staat alle gegevens snel te kunnen raadplegen.

Wie meer over het leven van deze wespen wil leven, kan dit vinden in een artikel in "De Levende Natuur", jaargang 38, uit 1934.

Wellicht bevindt deze jaargang zich wel in de boekenschat van het Jan Verwey Natuurcentrum.

M.Koning
Barentszstraat 64, Lisse